

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
І СПОРТУ УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Національного університету
фізичного виховання і спорту України,
протокол від 19.12.2024 № 6

Введено в дію наказом в. о. ректора НУФВСУ
від 20.12.2024 № 511-заг

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПРОВЕДЕННЯ ВІДКРИТИХ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАНЯТЬ У НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ**

КИЇВ – 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про проведення відкритих навчальних занять науково-педагогічними працівниками Національного університету фізичного виховання і спорту України (далі – Положення) є складником системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Національному університеті фізичного виховання і спорту України (далі – Університет) та регулює порядок підготовки, проведення, оцінювання відкритих навчальних занять науково-педагогічними працівниками Університету.

1.2. Положення розроблене відповідно до вимог Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG), інших вимог нормативно-правових актів, Статуту Університету, Положення про організацію освітнього процесу в Університеті, Положення про систему забезпечення Університетом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, інших локальних актів Університету, що регулюють освітній процес в Університеті.

1.3. Метою Положення є визначення основних вимог до організації та змісту відкритих навчальних занять, а також упорядкування та уніфікація процедур їх підготовки, проведення, оцінювання, опрацювання результатів.

1.4. Відкриті навчальні заняття є колективною формою методичної роботи науково-педагогічних працівників, спрямованої на створення цілісної системи вирішення актуальних освітніх проблем; а також дієвим засобом взаємоконтролю та взаємонавчання науково-педагогічних працівників, що забезпечує постійне вдосконалення методики викладання навчальних дисциплін в Університеті.

1.5. Відкриті навчальні заняття можуть бути компонентом процедури присвоєння вчених звань, конкурсного відбору науково-педагогічних працівників на заміщення вакантних посад.

1.6. Відповідальність за реалізацію цього Положення та контроль за дотриманням процедури проведення відкритих навчальних занять науково-педагогічними працівниками в Університеті покладається на проректора згідно розподілу функціональних обов'язків.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВІДКРИТИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

2.1. Метою проведення відкритих навчальних занять є забезпечення якості освітнього процесу в Університеті, зокрема методики викладання навчальних дисциплін шляхом публічної демонстрації ефективних методів, засобів і прийомів навчання, використання перспективних інновацій та сучасних освітніх технологій, способів реалізації завдань навчального заняття.

2.2. Головними завданнями проведення відкритих навчальних занять науково-педагогічними працівниками є:

- узагальнення та поширення передового досвіду з метою вдосконалення методики викладання навчальних дисциплін в Університеті;
- демонстрація та апробація нових освітніх технологій, інструментів і методів навчання;

- створення на основі результатів відкритих навчальних занять методичних матеріалів і рекомендацій для науково-педагогічних працівників;
- надання методичної допомоги науково-педагогічним працівникам із незначним досвідом викладацької діяльності;
- визначення та подальше зростання рівня професійної компетентності та викладацької майстерності науково-педагогічних працівників;
- обмін професійним досвідом, взаємодія, налагодження співпраці, ділової комунікації та конструктивного зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками;
- формулювання та доведення до відома науково-педагогічного працівника, який проводив навчальне заняття, рекомендацій і порад, спрямованих на удосконалення змістовного та методичного рівнів викладання;
- удосконалення організаційних аспектів проведення навчальних занять, планування та структурування навчального матеріалу;
- контроль якості навчальних занять в Університеті.

3. ПЛАНУВАННЯ ВІДКРИТИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

3.1. Відкриті навчальні заняття проводяться науково-педагогічними працівниками відповідно до графіка проведення відкритих навчальних занять (додаток 1), що складається згідно плану роботи кафедри, обговорюється та затверджується на засіданні кафедри до початку семестру.

3.2. Кафедра на початку семестру подає затверджений графік проведення відкритих навчальних занять до навчально-методичного відділу.

3.3. Кафедра здійснює проведення відкритого навчального заняття науково-педагогічним працівником відповідно до плану роботи кафедри.

3.4. У процесі складання графіка проведення відкритих навчальних занять можуть враховуватися пропозиції науково-педагогічних працівників щодо дати та формату проведення, теми та виду відкритого навчального заняття.

3.5. Перенесення запланованих відкритих навчальних занять можливе з об'єктивних причин (хвороба, позапланові відрядження та ін.). Перенесення відкритого навчального заняття узгоджується з завідувачем кафедри для врахування змін у графіку проведення відкритого навчального заняття, про що інформується навчально-методичний відділ та вносяться зміни до інформації на відповідних сторінках офіційного вебсайту Університету.

3.6. З метою реалізації принципу гласності та прозорості актуальна інформація про проведення відкритого навчального заняття, оформлена у встановленому порядку (додаток 2), оприлюднюється у відповідних засобах інформації структурних підрозділів Університету та на відповідних сторінках офіційного вебсайту Університету.

4. ТИПИ ВІДКРИТИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

4.1. У формі відкритих можуть проводитись різні види навчальних занять: лекції, практичні, семінарські, лабораторні та інші навчальні заняття.

4.2. Відкриті навчальні заняття можуть проводитись у форматі: аудиторному, виїзному, дистанційному з використанням інформаційно-комунікаційних технологій на платформі Moodle НУФВСУ.

4.3. За метою проведення відкриті навчальні заняття поділяються на планові (пробні, поточні, показові, конкурсні) та позапланові.

4.3.1. Пробне відкрите навчальне заняття може проводитись з метою визначення ступеня підготовленості претендента на посаду науково-педагогічного працівника кафедри, володіння ним навчальним матеріалом і методичними прийомами викладання.

Дозволяється проведення пробного відкритого навчального заняття без участі здобувачів вищої освіти.

Тему, час, формат проведення пробного відкритого навчального заняття визначає завідувач кафедри й узгоджує з претендентом на посаду науково-педагогічного працівника.

4.3.2. Поточне відкрите навчальне заняття проводиться для:

- розроблення та впровадження в освітній процес інноваційних форм, методів і прийомів навчання та їх навчально-методичного забезпечення;
- активізації творчої професійної діяльності науково-педагогічних працівників, підвищення їхньої особистої відповідальності за результати роботи;
- виявлення недоліків у проведенні навчальних занять і визначення механізмів їх усунення;
- мотивування та стимулювання науково-педагогічних працівників до всебічного самовдосконалення через обмін досвідом з колегами.

Поточне відкрите навчальне заняття проводиться за кафедральним графіком згідно з розкладом навчальних занять Університету. Тему (відповідно до робочої програми навчальної дисципліни), дату та формат проведення обирає на етапі формування та узгодження графіка науково-педагогічний працівник, який проводитиме відкрите навчальне заняття.

4.3.3. Показове відкрите навчальне заняття проводиться для навчання, методичної допомоги в організації занять і методиці їх проведення досвідчених науково-педагогічних працівників колегам з меншим досвідом викладацької діяльності.

Показове відкрите навчальне заняття проводиться згідно з розкладом навчальних занять Університету. Тему (відповідно до робочої програми навчальної дисципліни), дату та формат проведення обирає науково-педагогічний працівник, який проводитиме відкрите навчальне заняття.

4.3.4. Конкурсне відкрите навчальне заняття проводить науково-педагогічний працівник кафедри, який претендує на вчене звання чи бере участь у конкурсному відборі на заміщення вакантної посади до укладання трудового договору (контракту).

Тему (відповідно до робочої програми навчальної дисципліни), дату та формат проведення обирає та узгоджує із завідувачем кафедри науково-педагогічний працівник, який проводитиме відкрите навчальне заняття.

4.3.5. Рішення про проведення позапланового відкритого навчального заняття затверджує проректор згідно розподілу функціональних обов'язків за узгодженням із директором навчально-наукового інституту / деканом факультету

у разі надходження письмової заяви (заяв) здобувачів вищої освіти зі скаргою на недостатній або низький рівень якості проведення навчальних занять науково-педагогічним працівником Університету.

Тему, дату та формат проведення обирає завідувач кафедри та узгоджує із науково-педагогічним працівником, який проводитиме відкрите навчальне заняття.

4.4. Відкрите навчальне заняття обов'язково відвідують не менше двох науково-педагогічних працівників, у тому числі завідувач кафедри. Відкрите навчальне заняття, що відвідало менше двох осіб, кваліфікується як взаємовідвідування.

4.4.1. Відвідування відкритих навчальних занять доступне представникам адміністрації Університету та відділів з основного напрямку діяльності (ректору, проректору згідно розподілу функціональних обов'язків, директорам навчально-наукових інститутів / деканам факультетів та їхнім заступникам з навчально-методичної роботи, гарантам освітніх програм, працівникам навчально-методичного відділу, відділу забезпечення якості вищої освіти та ін.

4.4.2. Показові відкриті навчальні заняття можуть відвідувати всі науково-педагогічні працівники Університету за бажанням.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ ВІДКРИТИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Науково-педагогічний працівник готує план відкритого навчального заняття до його проведення, де вказує вид, тему, мету, методичні завдання відкритого навчального заняття та визначає шляхи їх виконання. З планом необхідно ознайомити тих науково-педагогічних працівників, які планують відвідати відкрите навчальне заняття.

5.2. Науково-педагогічні працівники, які проводять чи відвідують відкриті навчальні заняття, мають дотримуватися загальноприйнятих вимог професійної етики. Зокрема, вони повинні вчасно з'являтися на відкрите навчальне заняття, бути присутнім на ньому від початку до його завершення; не втручатися в роботу науково-педагогічного працівника та не висловлювати йому зауважень під час проведення ним відкритого навчального заняття; не вчиняти інших дій, що можуть відволікти увагу науково-педагогічного працівника та здобувачів вищої освіти.

5.3. Науково-педагогічні працівники не пізніше наступного робочого дня після відвідування відкритого навчального заняття оцінюють його комплексно за визначеними критеріями (додаток 3) та інформують про результати оцінювання науково-педагогічного працівника, який проводив відкрите навчальне заняття.

Науково-педагогічні працівники, які відвідали відкрите навчальне заняття, здійснюють відповідний запис у журналі взаємних відвідувань навчальних занять науково-педагогічних працівників кафедри (додаток 4). Науково-педагогічний працівник, який провів навчальне заняття, ставить у відповідній графі зазначеного журналу відмітку про ознайомлення з відгуками колег про проведене відкрите навчальне заняття.

5.4. Результати оцінювання проведеного відкритого навчального заняття обговорюються на наступному засіданні кафедри. За результатами обговорення обґрунтовуються висновки, розробляються заходи щодо вдосконалення методики викладання навчальної дисципліни.

Залежно від мети проведення відкритого навчального заняття ухвалюється відповідне рішення, що заноситься до протоколу засідання кафедри. Копії протоколу, а також відповідних сторінок журналу взаємних відвідувань навчальних занять науково-педагогічних працівників з відгуками на проведене відкрите навчальне заняття подаються до навчально-методичного відділу та посадовим особам Університету відповідно до їх функціональних обов'язків, залежно від типу проведеного відкритого навчального заняття. На підставі аналізу результатів проведення відкритих навчальних занять навчально-методичний відділ розробляє заходи щодо вдосконалення освітнього процесу в Університеті.

5.5. У протоколі засідання кафедри за результатами проведення відкритого навчального заняття можуть бути зазначені рішення про:

- підтвердження допуску науково-педагогічного працівника до проведення навчальних занять відповідного формату та рівня;
- рекомендація щодо присвоєння науково-педагогічному працівнику вченого звання на основі продемонстрованих компетенцій;
- рекомендація щодо призначення науково-педагогічного працівника на вакантну посаду з урахуванням його професійної майстерності;
- вивчення й аналіз успішного досвіду науково-педагогічного працівника, який провів відкрите заняття, з подальшим поширенням та впровадженням його методик, інноваційних прийомів і підходів серед інших працівників кафедри та Університету;
- пропозиція щодо відсторонення науково-педагогічного працівника від проведення навчальних занять відповідного формату у разі виявлення значних недоліків у методиці викладання чи невідповідності професійним вимогам;
- рекомендація ректору Університету щодо заохочення науково-педагогічного працівника за високий рівень проведення заняття, інноваційний підхід або інші досягнення.

6. ВІДПОВІДАЛЬНІ ОСОБИ ТА МОНІТОРИНГ ПРОВЕДЕННЯ ВІДКРИТИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

6.1. Відповідальність за підготовку й організацію, у тому числі завчасне оприлюднення інформації про проведення відкритого навчального заняття, покладається на науково-педагогічного працівника, який проводить відкрите навчальне заняття, та працівника кафедри / лабораторії, відповідального за технічне забезпечення освітнього процесу.

6.2. Завідувач кафедри зобов'язаний контролювати дотримання графіка проведення відкритих навчальних занять; аналізувати відгуки науково-

педагогічних працівників, які відвідували відкриті навчальні заняття; вживати заходів для усунення виявлених недоліків і реалізації рекомендацій щодо вдосконалення науково-педагогічної діяльності. Результати контролю якості відкритих навчальних занять мають бути зафіксовані у протоколах засідань кафедр.

6.3. Обговорення результатів відкритих навчальних занять проводиться на засіданні кафедри щонайменше один раз на семестр. Науково-педагогічний працівник представляє звіт про реалізацію наданих рекомендацій та впровадження запропонованих підходів, отриманих за підсумками проведених відкритих занять.

6.4. Моніторинг якості організації та проведення відкритих навчальних занять в Університеті, а також контроль за дотриманням вимог щодо оформлення результатів, реалізації рекомендацій і пропозицій, здійснюється відділом забезпечення якості вищої освіти.

7. АНТИКОРУПЦІЙНІ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

7.1. Науково-педагогічні та інші працівники зобов'язані повністю дотримуватись основних принципів запобігання корупції, забезпечувати регулярну оцінку корупційних ризиків у своїй діяльності, здійснювати відповідні заходи щодо упередження та врегулювання конфлікту інтересів та корупційних дій, що можуть виникнути при виконанні ними своїх обов'язків, які визначені нормами законодавства та локальними актами Університету.

7.2. Науково-педагогічні та інші працівники зобов'язані дотримуватись вимог Закону України «Про запобігання корупції».

7.3. Науково-педагогічним та іншим працівникам суворо забороняється прямо чи опосередковано використовувати свої права та повноваження чи пов'язані з ними можливості з метою пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття пропозиції/обіцянки такої вигоди для себе чи інших осіб або давати пропозиції/обіцянки чи неправомірну вигоду особі, зазначеній у частині першій статті 3 Закон; України «Про запобігання корупції», або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй прав та повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.

7.4. За вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень науково-педагогічні та інші працівники притягаються до кримінальної, адміністративної, цивільно- правової та дисциплінарної відповідальності у встановленому законом порядку.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Це Положення про проведення відкритих навчальних занять науково-педагогічними працівниками Національного університету фізичного виховання і спорту України затверджується рішенням Вченої ради Університету та вводиться в дію наказом ректора Університету.

8.2. Зміни та доповнення до цього Положення про проведення відкритих навчальних занять науково-педагогічними працівниками Національного університету фізичного виховання і спорту України вносяться у встановленому порядку та вводяться в дію наказом ректора Університету.

8.3. Відповідальність за актуалізацію цього Положення про проведення відкритих навчальних занять науково-педагогічними працівниками Національного університету фізичного виховання і спорту України та контроль за його виконанням покладається на посадових осіб Університету відповідно до їхніх функціональних обов'язків.

Додатки, що є невід'ємною частиною цього Положення про проведення відкритих навчальних занять науково-педагогічними працівниками Національного університету фізичного виховання і спорту України:

Додаток 1. Графік проведення відкритих навчальних занять науково-педагогічними працівниками кафедри

Додаток 2. Оголошення.

Додаток 3. Критерії оцінювання відвіданого відкритого навчального заняття.

Додаток 4. Журнал взаємних відвідувань навчальних занять науково-педагогічних працівників кафедри.

Погоджено:

Проректор з навчально-методичної роботи

Оксана ШИНКАРУК

Начальник навчально-методичного відділу

Ольга Д'ЯЧЕНКО

Начальник відділу забезпечення якості вищої освіти

Сергій ПОПОВИЧ

Начальник юридичного відділу

Богдан ЧИЖ

Провідний фахівець (уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції)

Марина МАКСІМЕНКО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

Підпис

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

« _____ » 202_ p.

Графік

**проведення відкритих навчальних занять
науково-педагогічними працівниками кафедри**

__ семестр _____ навчального року

[illegible]

ОГОЛОШЕННЯ
«__»_____ 20__ року
відбудеться відкрите навчальне заняття

(науковий ступінь, вчене звання, посада науково-педагогічного працівника)

(ім'я, прізвище науково-педагогічного працівника)

з навчальної дисципліни _____

на тему: _____

час _____ курс _____ група _____

формат проведення _____

(аудиторія № / посилання на онлайн-конференцію)

кафедра _____

ЗАПРОШУЮТЬСЯ ВСІ БАЖАЮЧІ

Критерії оцінювання відвіданого відкритого навчального заняття

У процесі оцінювання відвіданого відкритого навчального заняття враховуються: курс, група; вид (лекція, практичне, семінарське, лабораторне та ін.), місце та формат проведення (онлайн, аудиторія та ін.) відвіданого відкритого навчального заняття.

Відгук про відвідане відкрите навчальне заняття (далі – навчальне заняття чи НЗ) складається за такими критеріями:

- відповідність змісту НЗ робочій програмі навчальної дисципліни;
- наявність плану навчального заняття;
- чіткість формулювання теми навчального заняття та його мети;
- повнота висвітлення теми;
- здатність науково-педагогічного працівника, який проводить НЗ, дійти висновку про досягнення вказаної мети;
- науково-методичний рівень НЗ;
- вибір та якість ілюстративного матеріалу, використання візуального супроводження, сучасних технічних засобів навчання;
- використання різних джерел інформації (зі списку основної та додаткової літератури), у тому числі періодичних видань, наявних у бібліотеці Університету, та електронних інформаційних ресурсів;
- компетентність науково-педагогічного працівника, який проводить НЗ, і рівень володіння матеріалом; доступність, логічна послідовність викладання матеріалу;
- відповідність методів і засобів навчання та змісту НЗ рівню підготовки здобувачів вищої освіти;
- застосування різних форм контролю знань здобувачів вищої освіти;
- комунікаційні навички науково-педагогічного працівника, який проводить НЗ, його емоційність, ораторські здібності, взаємодія зі здобувачами вищої освіти, вміння враховувати індивідуальні можливості, схильності кожного здобувача вищої освіти та особливості аудиторії загалом;
- здатність науково-педагогічного працівника, який проводить НЗ, стимулювати пізнавальну діяльність здобувачів вищої освіти, активувати їхнє продуктивне мислення впродовж навчального заняття;
- ефективність використання часу навчального заняття, вміння науково-педагогічного працівника, який проводить НЗ, створити сприятливе для навчання середовище, забезпечити диференційований підхід у роботі зі здобувачами вищої освіти та налагодити з ними конструктивний зворотний зв'язок;
- застосування інноваційних підходів і методів навчання, використання власних оригінальних методичних матеріалів;
- демонстрація зв'язку теоретичного навчального матеріалу з практикою, подальшою професійною діяльністю здобувачів вищої освіти;
- формування професійного світогляду здобувачів вищої освіти, розвиток їхніх умінь і навичок, зумовлених завданнями освітньої програми;
- відповідність вимогам студентоцентрованого навчання.

Відгук повинен містити висновки щодо позитивних і негативних аспектів відвіданого відкритого навчального заняття, цінності продемонстрованих методів і прийомів навчання, рекомендацій щодо їх застосування в освітньому процесі Університету.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ**Ж У Р Н А Л
ВЗАЄМНИХ ВІДВІДУВАНЬ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ КАФЕДРИ**

(назва кафедри)

у 20__ /20__ навчальному році
у 20__ /20__ навчальному році
у 20__ /20__ навчальному році
у 20__ /20__ навчальному році

[illegible]